

PAMIĘĆ

OFIAROM KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ

PAMIĘĆ

OFIAROM KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ

Organizatorzy wystawy:

Galeria Brama Bielańska Cytadeli Warszawskiej

Fundacja im. Władysława Orkana

Muzeum Niepodległości w Warszawie

Narodowe Centrum Kultury

Sokołowski Ośrodek Kultury



**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**



PAMIĘĆ

OFIAROM KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ

Katalog pod redakcją **Tadeusza Skoczka**

Warszawa 2018

PAMIĘĆ

OFIAROM KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ

5 kwietnia – 13 maja 2018

Kuratorzy wystawy:

Joanna Błońska

Natalia Roszkowska

Autorzy tekstów:

Joanna Błońska, Izabela Galicka, Natalia Roszkowska, Tadeusz Skoczek

ISBN 978-83-61924-26-5

OFIAROM KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ

Galeria DOM Sokołowski Ośrodek Kultury 10.04.-15.05.2015 r.

Siemiatycki Ośrodek Kultury 17.05. – 7.06.2015 r.

Sanktuarium Matki Bożej w Świętej Lipce 19.07. – 30.08.2015 r.

Powiatowy Bank Spółdzielczy w Sokołowie Podl. 13.10. – 7.12.2015 r.

Kordegarda Galeria Narodowego Centrum Kultury 7. – 24.04.2016 r.

Sejm RP 25.04. – 9.05.2016 r.

Parlament Europejski Bruksela 28. – 31.03.2017 r.

Pamięć. Jest cechą niezbędną w życiu człowieka rozumnego. Częścią jestestwa homo sapiens, odróżniającą ten gatunek od innych. Szczególnie od przyrody nieożywionej. Utrata pamięci może być nieszczęściem, tragedią, przyczyną śmierci nawet.

Filozofia zajmuje się wyjaśnianiem znaczenia pamięci sięgając do przykładów i definicji starożytnych myślicieli. Diogenes Laertios sformułował przekaz o fortelu, jaki zastosował Pitagoras wobec Hermesa (grecki bóg odprowadzający zmarłych do Hadesu). Nie mogąc prosić o nieśmiertelność zarezerwowaną wyłącznie dla bogów greckich poprosił o pamięć. Starożytnicy znają potoczny opis postępowania pitagorejczyków: nie wstawali rankiem z łóżka dotąd, dopóki nie przypomnieli sobie swoich czynności podejmowanych dzień wcześniej. Pamięć stanowiła też dla filozofów atrybut niezależności, odrębności i tożsamości. Przechowywała przeszłość jako coś co stanowi o terażniejszości, co stale musi być obecne „teraz”. Taka właśnie była i jest tożsamość, wizją osobowości pojedynczego człowieka, jego indywidualizmem i niepowtarzalnością. Tożsamość, jako cecha konstytutywna stosunku do siebie i stosunku do innego człowieka, do przedstawiciela swojej grupy etnicznej, swojego narodu – także do innych, do obcych. Psychologia odróżnia pojęcia tożsamości indywidualnej (osobistej) i społecznej (grupowej, wspólnej).

Dekalog, podstawowy wyznacznik moralności zawiera, w jednym z przykazań, nakaz pamięci. Jest, więc pamięć również nakazem moralnym, prawem i obowiązkiem. Ostatnią pracą, jaką napisał Karol Wojtyła, Jan Paweł II, była filozoficzna i moralna rozprawa *Pamięć i tożsamość*, zbiór refleksji filozoficznych i historycznych na temat praw i wolności człowieka, poświęcona demokracji i totalitaryzmom dwudziestowiecznym. Inspirowana rozmowami w Castel Gandolfo, prowadzonymi z wybitnymi intelektualistami: ks. prof. Józefem Tischnerem i prof. Krzysztofem Michalskim mogłaby być moralną podstawą dyskusji o nieszczęściu, jakie dotknęło Polskę i Polaków 10 kwietnia 2010 roku. Myśli naszego świętego, autorytetu moralnego i filozofa, nie trafiają jednakże „pod strzechy”. Zbyt szybko są zapominane, pomijane, by nie powiedzieć – lekceważone.

Smoleńsk 2010. Wyjaśnienia tragedii pochłonęły umysły polityków i znacznej części społeczeństwa. Nie stały się przyczyną moralnego katharsis, przeciwnie powstały podziały niemożliwe już w krótkim czasie do zniwelowania. Najbardziej logicznie zareagowali twórcy. Swoje przeżycia, swój ból postanowili utrwalić w materii, która im była najbliższa:

w obrazie, grafice, w wierszu. Wielu znakomitych artystów zniżyło się do języka publicystyki, do przedstawienia w swej twórczości doraźnych treści, żalu, nieraz nawet wściekłości. Mieli do tego prawo, zasłużyli na zrozumienie. Sztuka piękna, rozumiana, jako coś ponadczasowego, niepowtarzalnego – odrzuci z czasem doraźne treści. Pozostaną, jako zapis chwili, przeżyć, dokument życia społecznego. Może ulegną zapomnieniu.

W pamięci zbiorowej pozostaną dzieła wybitne, ponadczasowe. Czy będą to ekspozycje prezentowane w Galerii Brama Bielańska Cytadeli Warszawskiej?

X X X

Cytadela jest miejscem uświęconym krwią polskich patriotów. Zbudowana po zdławieniu Powstania Listopadowego, jako swoiste memento i przestroga dla niepokornych mieszkańców Warszawy - wciąż marzących i walczących o wolność narodową – jest dzisiaj świadectwem niezłomności.

X Pawilon Cytadeli Warszawskiej jest pierwszym polskim muzeum martyrologicznym, z celami pamięci więzionych tu Romualda Traugutta, bł. O. Honorata Koźmińskiego, ks. Piotra Ściegiennego, Romana Dmowskiego, Józefa Piłsudskiego. Muzeum, zorganizowane w zrekonstruowanych wnętrzach więziennych, ukazuje na tle dziejów obiektu historię zmagania Polaków o wyzwolenie narodowe. O przemiany społeczne w epoce zaborów. Przedstawiane są sylwetki więzionych tu osób oraz wydarzenia i historie organizacji, w których działali, poczynając od spisków niepodległościowych z lat 1830. aż do odzyskania niepodległości w 1918 roku. Składają się na ekspozycje dokumenty carskich władz represyjnych: protokoły więzienne, śledcze i sądowe, prasa i druki ulotne poszczególnych organizacji, fotografie czołowych więźniów, pozostałe po nich pamiątki osobiste, realia i dzieła sztuki. X Pawilon jako miejsce, w którym rozstrzygały się losy wielu późniejszych katorżników i zesłańców, eksponuje również martyrologię Polaków na Syberii w epoce zaborów, ukazaną m.in. w kolekcji prac malarza Sybiraka - Aleksandra Sochaczewskiego, także więźnia X Pawilonu.

Powstająca właśnie nowa wystawa stała pn. „Więźniowie X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej” będzie w nowoczesny sposób ukazywała losy więźniów. Jest to realizacja projektu pod nazwą „Zwiększenie dostępności do kultury i zachowanie dziedzictwa narodowego poprzez poszerzenie oferty wystawienniczej oraz stworzenie Centralnego

Magazynu Zbiorów Muzeum Niepodległości". Z nową ekspozycją związane jest również otoczenie X Pawilonu – dawny dziedziniec więzienny będący miejscem spacerów aresztantów, droga straceń i Brama Straceń, przez którą wyprowadzano skazańców na miejsce egzekucji, oraz dwa upamiętnione miejsca kaźni: na stokach nad Wisłą miejsce egzekucji działaczy polskiego ruchu robotniczego, zwłaszcza uczestników rewolucji 1905-1907 r. wraz z symbolicznym cmentarzem straconych, oraz leżące na południe od Cytadeli miejsce egzekucji Powstańców Styczniowych. Plenerowa wystawa będzie dopełnieniem całej narracji.

X X X

W realizację misji Muzeum Niepodległości wpisuje się działalność ekspozycyjna Galerii Brama Bielańska. Zorganizowano tu już trzydzieści wystaw. Prezentowano głównie sztukę współczesną, zawsze jednak pamiętając o powadze i znaczeniu miejsca. Pełny wykaz wystaw prezentujemy na końcu każdego informatora. Staramy się stosować zasadę organizacji ekspozycji wraz z drukiem katalogu. Tak czyniliśmy w przypadku prezentacji rzeźb Łukasza i Stanisława Hadynów *Orzeł Biały-znak wolności* czy ekspozycji zatytułowanej *Ojcom naszym. W 1050 rocznice Chrztu Polski – Gustawa Hadyny*. Niezwykle zainteresowanie towarzyszyło wystawie *Kazachstan-Ursynów. Droga Feliksa Mostowicza do kraju przodków*. Tadeusz Kurek przedstawił *Stolice Polski* w swoich interesujących rysunkach, eksponowanych później nawet w Ameryce Południowej. Rzeźby Jerzego Tepera i jego wystawa *W bieli i w czerwieniu. Defensores Poloniae* zachwyciły formą i interpretacją autorską, dzieł bardzo trudnych, wymagających prawdziwego kunsztu artysty - moralisty. Wystarczy przytoczyć niektóre tytuły prac „Tryptyku smoleńskiego” (*Mgła, Gibraltar-Smołęsk, Ziemia bez powrotu*) czy przywołać tryptyk „Zaduszki Polskie”.

Wystawa „Pamięć” przygotowana przez Joannę Błońską i Natalię Roszkowską nawiązuje do dobrych tradycji Galerii Brama Bielańska i misji Muzeum Niepodległości.

Tadeusz Skoczek



Galeria DOM Sokółowski Ośrodek Kultury, 10 kwietnia – 15 maja 2015 r.

W

2010 r. Polskę dotknęła tragedia katastrofy smoleńskiej, w której zginęli najznamienitsi przedstawiciele państwa, na czele z Prezydentem RP Lechem Kaczyńskim i Pierwszą Damą Marią Kaczyńską. Ta narodowa rana nie została zablizniona. W tym samym roku w Sokołowskim Ośrodku Kultury zorganizowano zbiorową międzynarodową wystawę „Opowiem Ci o Bogu”. To wydarzenie stało się inspiracją do przygotowania kolejnego przedsięwzięcia, które dało twórcom możliwość artystycznego ukazania odczuć związanych z tą właśnie straszną katastrofą.

Jest czymś niezwykłym i pięknym, gdy jednoczymy się we wspólnym działaniu. Tym bardziej, gdy zjednoczenie to wynika z pragnienia oddania hołdu Ofiarom, z pragnienia zjednoczenia w bólu i pamięci z ich rodzinami, które — jestem przekonana — nadal cierpią.

W piątą rocznicę katastrofy smoleńskiej w Galerii „Dom” Sokołowskiego Ośrodka Kultury została otwarta wystawa malarstwa, grafiki i rzeźby pt. „Ofiarom Katastrofy Smoleńskiej”. Przedstawiono w niej czterdzieści sześć prac następujących dwudziestu sześciu artystów z całego kraju: Andrzej Dworakowski (Lublin), Waldemar Regucki (Protasy), Anna Kaczor (Wejherowo), Maria Sawicka-Biczuk (Warszawa), Aneta Jaźwińska (Warszawa), Grzegorz Kalinowski (Warszawa), Zdzisława Ludwiniak (Wołomin), Krzysztof Rukasz (Lublin), Aleksandra Rukasz (Lublin), Marek Andała (Kazimierz Dolny), Jacek Maślankiewicz (Łomianki), Janusz Lewandowski (Warszawa), Włodzimierz Dawidowicz (Warszawa), Tadeusz Paszko (Natęczów), Edward Habdas (Łódź), s. Natanaela Błażejczyk (Warszawa), Jadwiga Załęska (Supraśl), Helena Jacyno (Przemyśl), Krzysztof Koniczek (Białystok), Barbara Pierzgalska (Łódź), Anna Łuczyńska (Gostynin), Aleksander Grzybek (Białystok), Andrzej Kalina (Warszawa), Jolanta Świdorska (Chełm), Krzysztof Bartnik (Lublin), Joanna Błońska (Sokołów Podlaski).

Patronat honorowy nad wystawą objął Antoni Pacyfik Dydycz - Biskup Senior Diecezji Drohiczyńskiej. We wstępie do katalogu napisał wówczas: ...Wychodzimy naprzeciw oczekiwaniom tysięcy ludzi, wciąż przeżywającym tę straszną katastrofę, jaka kolejny raz nawiedziła nasz naród (...) Ziemia Podlaska jest tak bardzo wierna wszystkiemu, co składa się na wczoraj, dziś i jutro naszej umiłowanej Ojczyzny.

Rok później, w kwietniu 2016 r., na wniosek Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, w wyniku zaangażowania historyka sztuki Izabelli Galickiej, wystawa była

prezentowana w narodowej Galerii „Kordegarda” w Warszawie. Ze względu na niewielkie rozmiary galerii powołana komisja wybrała dwadzieścia dwie prace osiemnastu artystów.

Z inicjatywy Marii Koc - wicemarszałka Senatu RP, na przełomie kwietnia i maja 2016 r. wystawa zaprezentowana została w polskim parlamencie.

Warto dodać, iż wystawa malarstwa, grafiki i rzeźby „Ofiarom Katastrofy Smoleńskiej” była pierwszą zbiorową wystawą w Polsce poświęconą dramatowi smoleńskiemu. Izabella Galicka wskazała na wysoki, profesjonalny poziom wystawy. Stwierdziła, że prace są pełne wyrazu, emocji, metafor i symboli – sztuka współczesna, wyrażająca treść współczesnym językiem. Subiektywna prawda zawarta w dziełach, to reakcja artystów na dramat, jaki spotkał nasz naród.

Przy okazji tej wystawy należy podkreślić, że prawda jest wartością podstawową - zarówno w tej trudnej dla Polski sytuacji związanej z katastrofą smoleńską, jak w każdej innej. Prawda nas wyzwala, dzięki niej stajemy się wolni, ona daje poczucie bezpieczeństwa. Bez prawdy nie ma właściwych relacji międzyludzkich. Bez prawdy nie zbudujemy zaufania ani pojednania. Dotyczy to każdej sfery rzeczywistości, w której żyjemy. W związku z tym, nie tylko rodziny Ofiar katastrofy smoleńskiej, lecz także naród mają prawo do prawdy.

Brukselską odstonę wystawy zawdzięczamy Zbigniewowi Kuźmiukowi. Dzięki inicjatywie europośła twórczość polskich artystów mogła być zaprezentowana na arenie międzynarodowej

Wystawa ma określone zadanie, powtórzę: oddaje hołd pamięci wszystkim, którzy zginęli pod Smoleńskiem 10 kwietnia 2010 r. Jest również formą zjednoczenia się w bólu z ich rodzinami. Mamy nadzieję, że zapisze się ona w pamięci odbiorców, tak jak w nas zapisała się pamięć o tych, którzy odeszli. Pamięć, która czeka na prawdę...

Joanna Błońska

Galeria Kordegarda, 7 kwietnia 2016 r. otwarcie wystawy.
Od lewej: Barbara Pierzgalska, Helena Jacyno, Jacek Maślankiewicz,
Jadwiga Szczykowska-Załęska, Janusz Lewandowski, Maria Sawicka-Biczuk,
Joanna Błońska, Izabella Galicka, Marcin Celiński dyrektor SOK,
Marek Mutor dyrektor NCK, Magdalena Gawin Wiceminister MKiDN





Galeria Kordegarda, 7 – 24 kwietnia 2016 r.

Powstanie pierwszej w Polsce zbiorowej wystawy plastycznej poświęconej w całości dramatowi smoleńskiemu, zawdzięczamy determinacji i zaangażowaniu Joanny Błońskiej, plastyka pracującego w Sokołowskim Ośrodku Kultury w Sokołowie Podlaskim. Do projektu zaprosiła ona zaprzyjaźnionych i znanych artystów. Wśród nich są nazwiska bardziej i mniej znane. Łączy ich wrażliwość, empatia, potrzeba wyrażenia uczuć, odwaga i samodzielność myślenia, a także pragnienie złożenia hołdu ofiarom i okazania współczucia ich rodzinom. Tak powstał - z dala od wielkich ośrodków i znaczących środowisk - zbiór dzieł, którego wartość, poza poziomem artystycznym, stanowi także to, że jest efektem całkowicie samodzielnej inicjatywy. Nie powstał w wyniku starań jakichkolwiek partii, instytucji czy - ruchów społecznych, lecz spontanicznie wyraża uczucia przepętniające wiele polskich serc.

Prace przekazują w różnorodnej formie artystycznej odczucia, skojarzenia i przemyślenia autorów. Są to obrazy i grafiki symboliczne, abstrakcyjne, kolorystyczne, metaforyczne, - jednak zauważalne jest to, że każdy z obiektów powstał w związku z tematem wystawy. Zakonnica s. Natanaela (Wiesława Błażejczyk), absolwentka warszawskiej ASP, jest autorką jedynej rzeźby, wykonanej w drewnie. *Płaczący*, nawiązuje formą do krzyża, a zarazem do zgruchotanego samolotu. W geometryzujących grafikach Dworakowskiego Cykl 2010 metafizycznym elementem jest Oko Opatrzności. Grafika Andrzeja Kaliny Szary Dzień swoim przygnębiającym, żałobnym nastrojem kontrastuje z zapisem emocji wyrażonej kolorem i światłem w abstrakcyjnym obrazie *Biało-Czerwoni*. *Anatomia Zbrodni* Jacka Maślankiewicza. Obraz w obrazie Krzysztofa Koniczka zatytułowany *Pamięć...* również kolorem i formą przekazuje odczucia artysty. W środkowej części budowanej światłem i cieniem trójdzielnej pracy Anny Kaczor *Bez tytułu* można dostrzec świetlisty krzyż, a może postać kroczącego Chrystusa o rozłożonych ramionach. W bogatym kolorystycznie i kompozycyjnie, bardzo malarskim obrazie Włodzimierza Dawidowicza *Skrzydło* można się dopatrzeć spojrzenia z góry na kształt samolotu. Białokremowe tulipany z obrazu Anety Jaźwińskiej *96 kwiatów*, to hołd dla Marii Kaczyńskiej oraz wszystkich ofiar, które na dwóch obrazach Aleksandra Grzybka przedstawione są w postaci uproszczonych sylwetek rozmieszczonych w siedmiu rzędach, *Bez tytułu* i *Pułapka na ludzi*. Klimat chaosu i dezintegracji w miejscu tragedii przekazuje *Pamięć lasu* wykształconej

we Lwowie Heleny Jacyno. Stan strzaskania, zdruzgotania wyraziła w abstrakcyjnym obrazie *Destrukcja* Maria Sawicka-Biczuk. Na pięknym i dynamicznym obrazie *W czerni* Barbary Pierzgalskiej w czarną otchłań spada kaskada szarości i bieli, rozjaśniona smużkami (łez? deszczu?) i naznaczona cynobrową, jakby symbolicznie przerwana, kreską. Uwagę przykuwa wizerunek żałobnej Matki Bożej (*Bez tytułu*) wykonany przez Zdzisławę Ludwiniak. *Pieta smoleńska* Joanny Błońskiej urzeka prostotą przekazu i formą plastyczną. Mocno działa syntetyczny, niemal plakatuowy *Pamiętny lot* Grzegorza Kalinowskiego: lotnicza biało-czerwona szachownica zbryzgana krwią. Symboliczny sens mają obrazy doskonałego pastelisty Marka Andaty (*Miejsce*) oraz obraz Jadwigi Szczykowskiej-Załęskiej (*Rana*) wyobrażający fragment białej postaci - jakby Chrystusa - obwiedzionej czerwienią niczym krwią z metaforyczną raną w formie lotniczej szachownicy na piersi. Symboliczne *Polskie drogi* Janusza Lewandowskiego wiodą kibitką, koleją, samolotem na wschód: na Sybir, do Katynia, do Smoleńska... Do wystawy w Galerii Brama Bielańska został zaproszony Krzysztof Rukasz, który w swojej metafizycznej litografii, nawiązuje jakby do klitek filmowych. Dopatrzyć się w nich można zarysów postaci, niektórych emanujących światło, a wszystkich ukazanych jakby w innym, poza ziemskim wymiarze.

Wszystkim, którzy przyczynili się do powstania wystawy oraz jej upowszechnienia, należy się serdeczne: Bóg zapłać!

Izabella Galicka

Otwarcie wystawy Parlament Europejski Bruksela, 28 kwietnia 2017 r.
Górne zdjęcie. Od lewej: Joanna Błońska, Helena Jacyno, Jacek Maślankiewicz, Andrzej Kalina
Dolne zdjęcie. Rafał Wiśniewski - dyrektor NCK, Marcin Celiński - dyrektor SOK w Sokółowie
Podlaskim, Alicja Zając - Senator RP, Beata Gostewska - poseł do PE, Czesław Ryszka - Senator RP





Górne zdjęcie. Aneta Jazwińska, Aleksander Grzybek, Alicja Zajęc - Senator RP, Janusz Lewandowski, Włodzimierz Dawidowicz, Maria Sawicka-Biczuk, Jacek Maślankiewicz, Jadwiga Szczykowska-Zatęska, Jacek Świat - Poseł na Sejm RP, Andrzej Kalina, Grzegorz Kalinowski, Izabella Galicka, Joanna Błońska

Dolne zdjęcie. Janusz Lewandowski, Włodzimierz Dawidowicz, Maria Sawicka-Biczuk, Jacek Maślankiewicz, Jadwiga Szczykowska-Zatęska, Helena Jacyno, Grzegorz Kalinowski, Izabella Galicka

To co najbardziej urzeka w pracach pokazywanych na wystawie **PAMIĘĆ. OFIAROM KATASTROFY SMOLEŃSKIEJ** jest niedostępność.

Prezentowane dzieła są bardzo różnorodne. Z jednej strony ze względu na użyte przez artystów techniki, od rysunku, malarstwa olejnego przez wydruk cyfrowy, rzeźbę po serigrafię. Z drugiej strony, wizualną różnorodność. Barw, światła, kształtów. Wizje artystów przyjmują przeróżne formy. Abstrakcyjne, symboliczne, czasami bardziej dosłowne, realistyczne. Kolorystyka raczej ciemna, stonowana ale nie brakuje barwnych akcentów. Niekiedy bardzo intensywnych.

Wystawa grupowa, gdzie dzieła podejmują konkretną tematykę, to spore wyzwanie dla artystów. Ich unikalne wizje artystyczne muszą stworzyć harmonijną, całość jednocześnie pozostając indywidualną wypowiedzią.

Myślę, że udało się to, a prezentowane dzieła tworzą ciekawą całość na wielu płaszczyznach.

Natalia Roszkowska



Górne zdjęcie. Sanktuarium Matki Bożej w Świętej Lipce, 19 lipca – 30 sierpnia 2015 r.
Dolne zdjęcie. Siemiatycki Ośrodek Kultury, 17 maja – 7 czerwca 2015 r.

Lista artystów biorących udział w wystawie

Marek Andaća – Kazimierz Dolny
s. Natanaela Błażejczyk – Warszawa
Joanna Błońska – Sokołów Podlaski
Włodzimierz Dawidowicz – Warszawa
Andrzej Dworakowski – Białystok
Aleksander Grzybek – Białystok
Helena Jacyno – Przemyśl
Aneta Jaźwińska – Warszawa
Anna Kaczor – Wejherowo
Andrzej Kalina – Warszawa
Grzegorz Kalinowski – Łódź
Krzysztof Koniczek – Białystok
Janusz Lewandowski – Warszawa
Zdzisława Ludwiniak – Wołomin
Jacek Maślankiewicz – Warszawa
Barbara Pierzgalska – Łódź
Krzysztof Rukasz – Lublin
Maria Sawicka-Biczuk – Warszawa
Jadwiga Szczykowska-Załęska – Supraśl

Marek Andąła

Urodzony w 1957 r. w Ostrowi Mazowieckiej. Absolwent PLSP w Supraślu (1977 r.). Studia w Instytucie Wychowania Artystycznego UMCS w Lublinie. Dyplom z malarstwa w 1984 r. Członek ZPAP, współzałożyciel Stowarzyszenia Pastelistów Polskich w Nowym Sączu oraz Kazimierskiej Konfraterni Sztuki (Kazimierz Dolny). Prowadzi Galerię Autorską w Kazimierzu Dolnym. Laureat Nagrody Grand Prix 6. Międzynarodowego Biennale Pasteli, Nowy Sącz 2011 r.



Marek Andać, **Miejsce**
pastel olejny, 39 cm x 95 cm, 2015



Sr. Natanaela Białejczyk, **Piaczący**
rzeźba, 160 cm x 95 cm, 2015

s. M. Natanaela Wiesława Błazejczyk

Studia na Wydziale Grafiki ASP w Warszawie. Aneksy do dyplomu z projektowania graficznego oraz malarstwa. Stypendystka Instytutu Kultury Chrześcijańskiej im. Jana Pawła II w Rzymie. Studia m.in. na papieskim Wydziale Teologicznym w Warszawie, w Instytucie Kultury Religijnej przy KUL w Lublinie. I nagrody za grafikę miesiąca (1998 r. - grudzień, 2001 r. - listopad). Wyróżnienie w SacroExpo 2002 w Kielcach, w konkursie „Ojciec Pio bliski Bogu i ludziom”, Kraków 2002 r. Prace w zbiorach prywatnych i muzeach.

Joanna Błońska

Ukończyła PLSP w Supraślu. Studia w PWSSP w Gdańsku. Zajmuje się malarstwem i rysunkiem. Swoją twórczość prezentowała na wielu wystawach indywidualnych i zbiorowych. Nagroda w I Wystawie Konkursowej „Obraz z Mazowsza” w 2004 r., Srebrny Medal Diecezji Drohiczyńskiej w 2005 r., Medal Benemerenti przyznany przez Ojca Św. Benedykta XVI na wniosek Biskupa Antoniego Pacyfika Dydycza w 2013 r.

Joanna Błońska, **Pieta**
akryl na płótnie, 110 cm x 80 cm, 2015





Włodzimierz Dawidowicz, **Skrzydło** 2010
akryl na płótnie, 70 cm x 100 cm, 2015

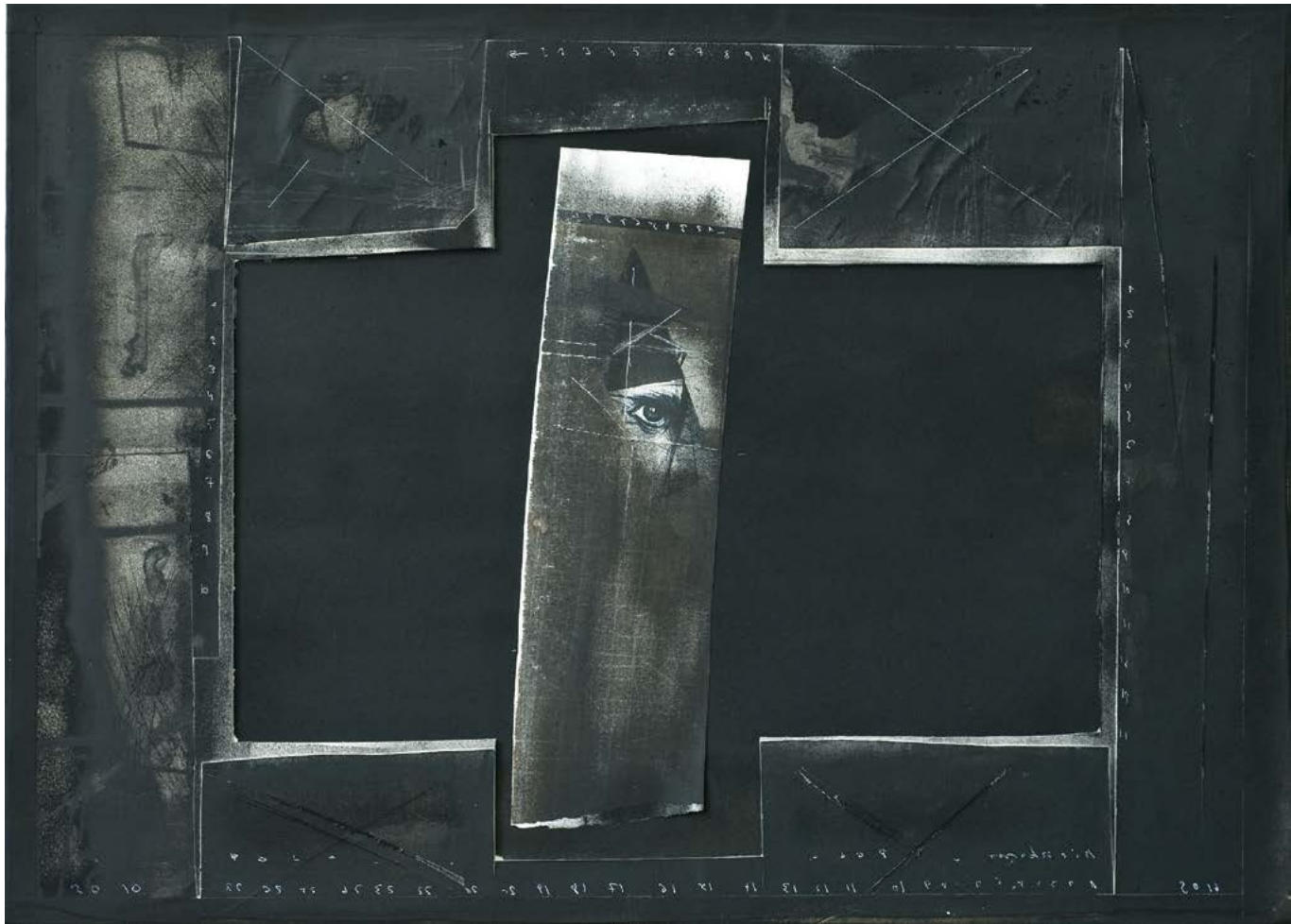
Włodzimierz Dawidowicz

W latach 1962 - 1969 studiował na ASP w Warszawie w pracowniach prof. E. Arcta, J. Cybisa, J. Pakulskiego i M. Byliny. Dyplom z wyróżnieniem w 1969 r. Jego prace znajdują się w zbiorach Galerii Zachęta, w Muzeum Mazowieckim w Płocku, w BWA oraz w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą. W latach 1981 - 2004 był kierownikiem Galerii „U” im. Brata Alberta w Warszawie.

Andrzej Dworakowski

Studia w ASP w Warszawie. Dyplom z wyróżnieniem w pracowni Grafiki Warsztatowej. Zajmuje się grafiką warsztatową, rysunkiem, malarstwem, sztuką akcji oraz scenografią. Od 1987 r. wykładowca Katedry Rysunku, Malarstwa i Rzeźby na Wydziale Architektury Politechniki Białostockiej (obecnie Katedra Sztuki). Od 1976 r. członek grupy Warsztat (Marek Jaromski, Andrzej Kalina).

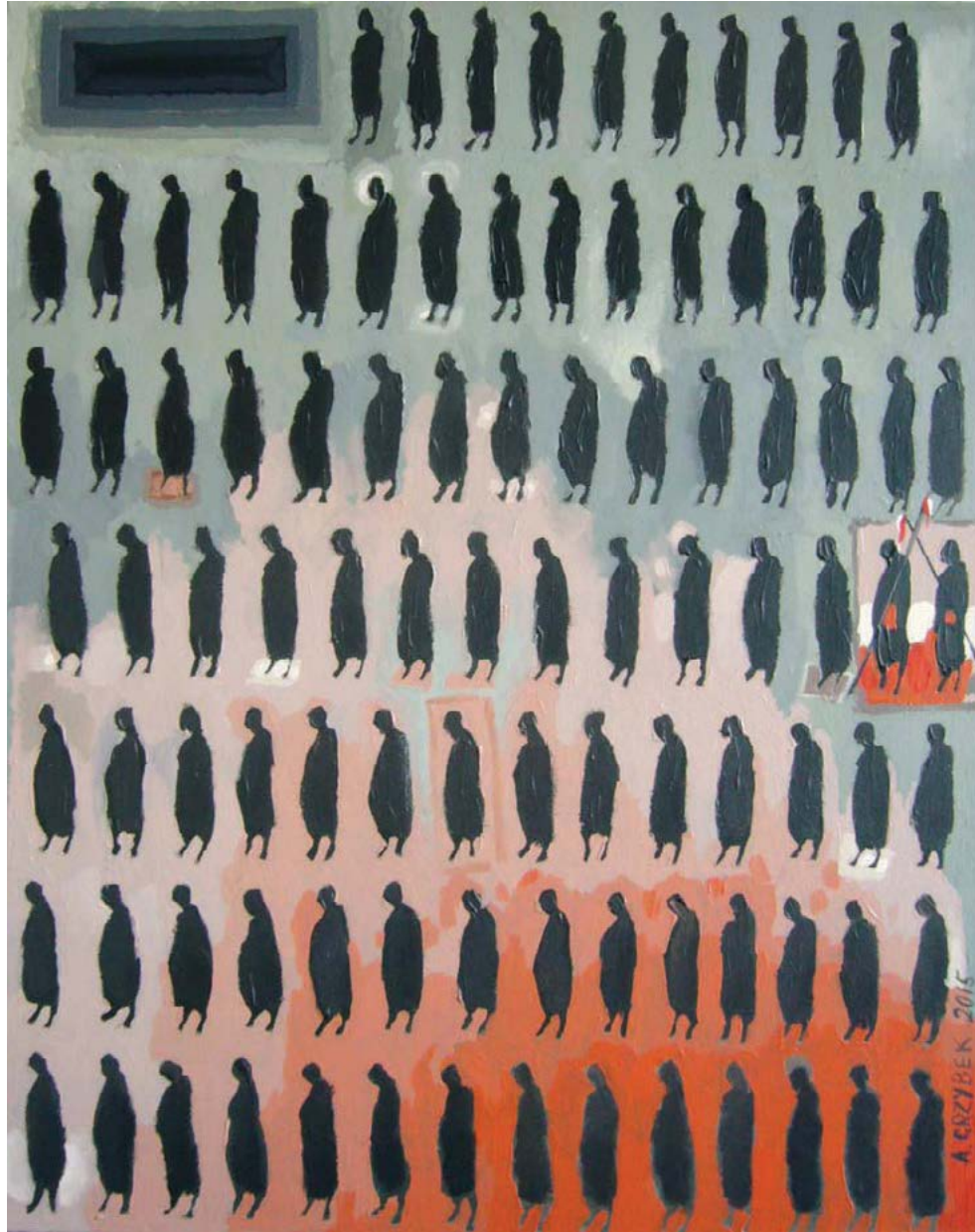
Andrzej Dworakowski, **2010**
wydruk cyfrowy, 70 cm x 100 cm, 2011





Andrzej Dworakowski, **2010**
wydruk cyfrowy, 70 cm x 100 cm, 2011

Aleksander Grzybek, **Putapka na ludzi**
olej na płótnie, 50 cm x 40 cm, 2015





Aleksander Grzybek, **bez tytułu**
olej na płótnie, 50 cm x 40 cm, 2015

Aleksander Grzybek

Urodzony w Białymstoku, gdzie mieszka i pracuje. W 1979 r. ukończył Instytut Wychowania Artystycznego w Lublinie, kierunek: malarstwo w pracowni Mariana Bogusza i Andrzeja Kołodziejka. Współzałożyciel Grupy A.S. Współpracował przy organizacji Lubelskich Spotkań Plastycznych.

Helena Jacyno

Ukończyła ASP we Lwowie, dyplom w pracowni ceramiki artystycznej (prof. Taras Janko). Należy do Związku Polskich Artystów Plastyków. Współpraca z Polskim Teatrem Ludowym we Lwowie (plakat, projekt, realizacja scenografii). Stypendium Twórcze Prezydenta Miasta Przemyśla za wystawę fotograficzno-malarską, pt. „Przemyśl”. Odznaka Honorowa „Zasłużony dla Kultury Polskiej”. Ponad 30 wystaw indywidualnych, liczne wystawy zbiorowe w Polsce i za granicą.

Helena Jacyno, **Pamięć lasu**
akryl, 140 cm x 90 cm, 2015





Aneta Jaźwińska, **96 kwiatów**
akryl na płótnie, 100 cm x 130 cm, 2015

Aneta Jaźwińska

Studia artystyczne w Ontario College of Art w Toronto i w EAS w Warszawie. Dyplom z projektowania graficznego rozszerzony o aneks z malarstwa i grafiki warsztatowej obroniła z wyróżnieniem. Członek Stowarzyszenia Pastelistów Polskich. Prowadziła zajęcia w pracowni Rysunku i Malarstwa na Wydziale Grafiki Europejskiej Akademii Sztuki, gdzie pełniła obowiązki dziekana Wydziału Malarstwa. Doktorat na Wydziale Grafiki i Malarstwa w ASP w Łodzi. Od 2011 r. pracuje na Wydziale Grafiki WSISiZ PAN w Warszawie.

Anna Kaczor

Uczyła się w PLSP w Supraślu. Studiowała w Pedagogicznej Akademii Pomorskiej na Wydziale Edukacyjno- Filozoficznym. Ukończyła podyplomowe studia sztuki i kierunek Ekologia i Etyka na Uniwersytecie Gdańskim. Autorka wielu wystaw indywidualnych i zbiorowych. Jej obrazy znajdują się w Muzeum w Koszalinie, a także w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą.

Anna Kaczor, **bez tytułu**
akryl na płótnie, 90 cm x 104 cm, 2015





Andrzej Kalina, ***Szary dzień I***
serigrafia, 70 cm x 100 cm, 2014

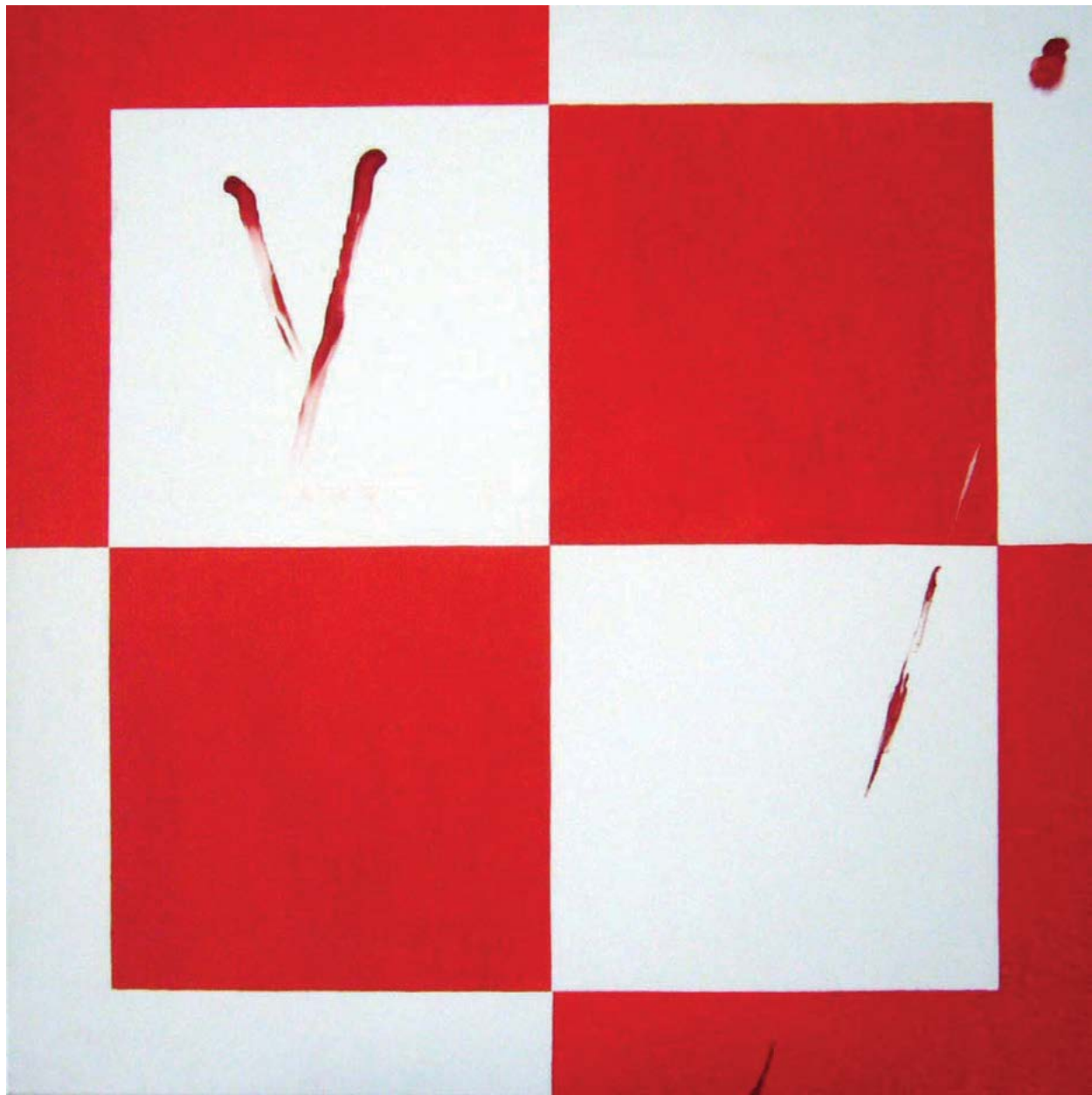
Andrzej Kalina

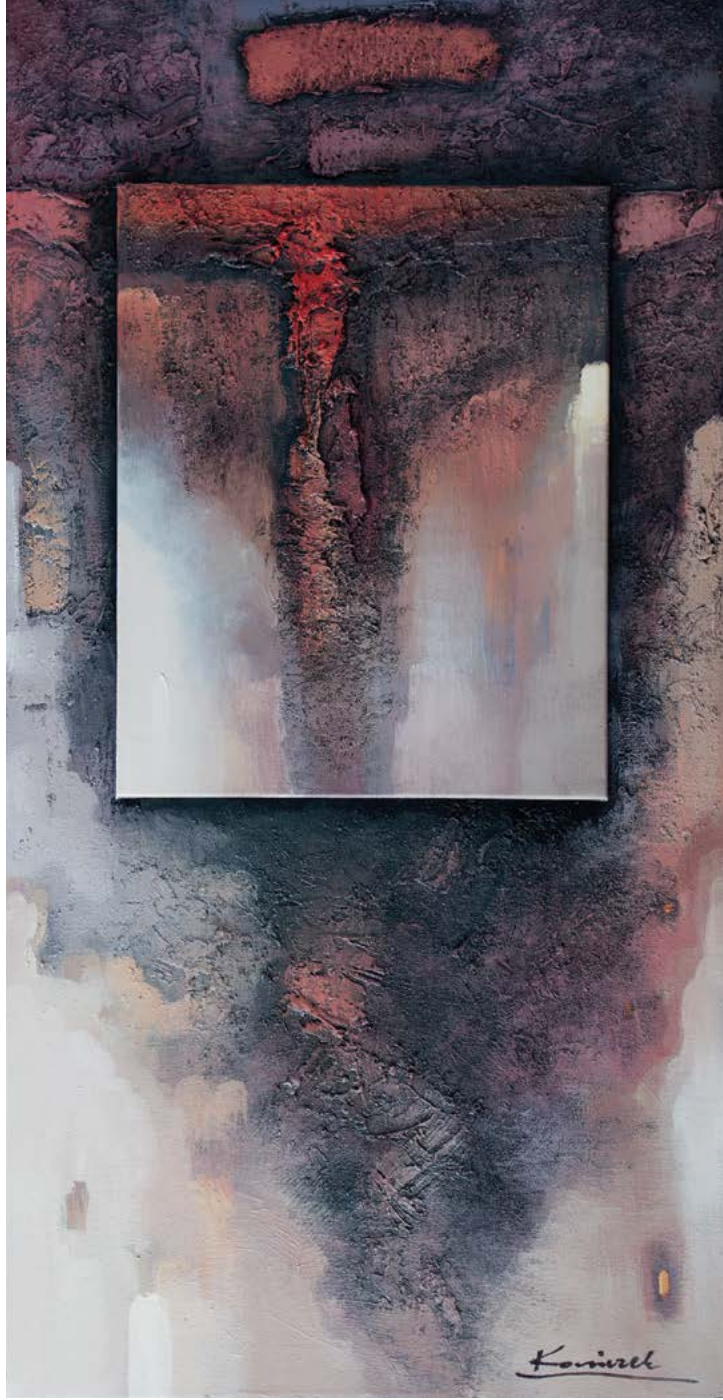
Studia na ASP w Warszawie. Dyplom w pracowni grafiki warsztatowej. Związany z działalnością Grupy Warsztat (A. Dworakowski, M. Jaromski). Wykładowca na Wydziale Sztuki Nowych Mediów w Polsko-Japońskiej Akademii Technik Komputerowych w Warszawie. Uprawia grafikę, rysunek, sztukę akcji i sztukę książki. 57 wystaw indywidualnych, udział w wystawach zbiorowych w kraju i za granicą. Jeden z 13 grafików polskich umieszczonych w słowniku grafików świata wydanym przez Japończyków.

Grzegorz Kalinowski

W latach 1982 - 1988 studia w PWSP w Łodzi na Wydziale Grafiki. Dyplom w Pracowni Wkłęśłodruku prof. L. Różgi i Pracowni Malarstwa prof. J. Narzyńskiego. Od 1989 r. jest pracownikiem dydaktycznym ASP w Łodzi, od 1998 r. adiunktem w Pracowni Malarstwa. W latach 2006 - 2012 prezes Okręgu Łódzkiego ZAP. Obecnie kierownik Pracowni Technologii Malarstwa ASP w Łodzi. Uprawia malarstwo, rysunek i fotografię.

Grzegorz Kalinowski, **Pamiętny lot**
akryl na płótnie, 60 cm x 60 cm, 2015





Krzysztof Koniczek, **Pamięć...**
technika własna, 116 cm x 60 cm, 2015

Krzysztof Koniczek

Urodzony w 1955 r. w Olecku. Studia w PWSSP w Poznaniu, obecnie ASP na Wydziale Malarstwa Grafiki i Rzeźby. Dyplom w pracowni prof. Waldemara Świerzego. Zajmuje się malarstwem sztalugowym, ściennym, aranżacją wnętrz, plakatem. Współpracuje w zakresie scenografii z Operą i Filharmonią Podlaską. Odznaczenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego – „Zasłużony Dla Kultury Polskiej”. Prace w zbiorach Muzeum Okręgowego, Muzeum Wojska w Białymstoku, ASTWA, NOT, Uniwersytetu w Białymstoku.

Janusz Lewandowski

Studia na Wydziale Malarstwa ASP w Warszawie, dyplom w 1964 r. Uczestniczył w kilkudziesięciu wystawach zbiorowych i indywidualnych oraz w wielu plenerach i sympozjach. Laureat wielu nagród. Ostatnia nagroda im. W. Hasiora w 2011 r. i nominacja do nagrody im. Norwida w 2012 r. Prace w prywatnych zbiorach w kraju i za granicą. Udzielił wiele wywiadów w mediach. Zostały nagrane dwa filmy biograficzne o artyście.

Janusz Lewandowski, **Polskie drogi**
olej na desce, 70 cm x 50 cm, 2015





Zdzisława Ludwiniak, **bez tytułu**
rysunek, 100 cm x 70 cm, 2004

Zdzisława Ludwiniak

Ukończyła Wydział Grafiki ASP w Warszawie w 1987 r. Od tego czasu związana jest z uczelnią pracą dydaktyczną. Stopień doktora habilitowanego otrzymała w 2007 r. Prowadzi pracownię malarstwa i rysunku na Wydziale Grafiki warszawskiej ASP. Prezentowała swoje obrazy i rysunki na wystawach indywidualnych i zbiorowych w kraju i za granicą. Laureatka XI Międzynarodowego Biennale Rysunku w Cleveland (Anglia). Pomysłodawca i współorganizator wielu inicjatyw związanych z obchodami Europejskich Dni Dziedzictwa.

Jacek Maślankiewicz

Studia na ASP w Warszawie. Dyplom w 1979 roku. Od 2010 r. pełni funkcję Prezesa Okręgu Warszawskiego Związku Polskich Artystów Plastyków. Indywidualne wystawy malarstwa: 26 wystaw w wybitnych Galeriach Sztuki - 148 pokazów zbiorowych w Polsce i poza Polską – Realizacje ekspozycji i akcji malarskich w ramach działalności Stowarzyszenia Ruchu Artystycznego „ŚWIAT” (1987 - 1992). Prace w wielu kolekcjach prywatnych w kraju i świecie.

Jacek Maślankiewicz, **Biało-czerwoni. Anatomia zbrodni**
akryl na płótnie, 80 cm x 100 cm, 2015





Barbara Pierzgalska, **W czerni**
pastel, 100 cm x 70 cm, 2015

Barbara Pierzgalska

Urodzona w Siedlcach. Dyplom w PWSSP w Łodzi, Wydziale Tkaniny. Zajmuje się tkaniną unikatową, rysunkiem, malarstwem, projektowaniem wnętrz oraz tkanin przemysłowych. Stypendystka Ministra Kultury i Sztuki. Rzeczoznawca przy Ministerstwie Kultury i Sztuki. Należy do ZPAP i Stowarzyszenia Pastelistów Polskich. Jej prace znajdują się w muzeach polskich oraz w zbiorach prywatnych w kraju i za granicą.

Krzysztof Rukasz

Urodzony w 1968 r. w Lublinie. Absolwent Państwowego Liceum Sztuk Plastycznych w Nałęczowie. Studia na Wydziale Artystycznym UMCS w Lublinie. Dyplom w Pracowni Litografii pod kierunkiem prof. Danuty Kołwzan – Nowickiej w 1995 r. Od 1996 r. wykładowca UMCS w Lublinie w Zakładzie Projektowania Graficznego i Litografii prof. Piotra Lecha. W 2007 roku uzyskał tytuł doktora w dziedzinie sztuk plastycznych. Zajmuje się warsztatową grafiką artystyczną, w szczególności litografią, której od ponad 25 lat jest miłośnikiem i propagatorem. W kręgu jego zainteresowań artystycznych znajdują się również projektowanie graficzne, aerografia, pinstriping i szeroko pojęty custom painting. W swojej twórczości litograficznej łączy klasyczny druk z kamienia ze współczesnymi technikami kreacji obrazu. W dorobku posiada 21 wystaw indywidualnych i ponad 50 wystaw zbiorowych w kraju i za granicą.



Krzysztof Rukasz, **Brzeg**
litografia, 56 cm x 156 cm, 2017



Maria Sawicka-Biczuk, **Destrukcja I**
akryl na płótnie, 50 cm x 70 cm, 2015

Maria Sawicka-Biczuk

Studia PWSSP w Gdańsku na Wydziale Malarstwa i Rzeźby. Dyplom z malarstwa i ceramiki w 1975 r. Swoje prace prezentowała na wystawach indywidualnych oraz zbiorowych w kraju i za granicą. Jej prace znajdują się w zbiorach prywatnych oraz w Narodowym Muzeum Tajwanu w Taj-Pej. Od 1986 r. prowadzi Pracownię Rysunku i Malarstwa w MDK przy ul. Łazienkowskiej w Warszawie.

Jadwiga Szczykowska-Załęska

Absolwentka PLSP w Supraślu i Wydziału Rzeźby ASP w Warszawie (dyplom z wyróżnieniem). Uczestniczy w światowych biennale medalierskich FIDEM. Prace w Muzeum Sztuki Medalierskiej we Wrocławiu, zbiorach watykańskich, w prywatnych kolekcjach w kraju i za granicą (Paryż i USA). Wiele wystaw i realizacji rzeźbiarskich monumentalnych, m. in. pomnik ks. Jerzego Popiełuszki w Białymstoku, cmentarz wojenny powstańców listopadowych na Kopnej Górze, jak też rzeźb kameralnych i medalierskich.

Jadwiga Szczykowska-Zatęska, **Rana**
pastel, 100 cm x 70 cm, 2015



WYSTAWY W GALERII BRAMA BIELAŃSKA CYTADELI WARSZAWSKIEJ

- Henryk P. Hereć
Oswajanie przestrzeni
17 września – 24 października 2011
- Remus Wilson
Siły pierwotne
26 października – 21 listopada 2011
- Antoni Fałat
Pamiętki rodzinne
25 listopada – 29 grudnia 2011
- **Nie chcemy walczyć z Polakami.**
Węgierscy huzarzy na ziemiach polskich latem 1944 roku
5–16 sierpnia 2015
- **Maciej Rataj 1884 – 1940.**
W 75. rocznicę śmierci
20 sierpnia – 6 września 2015
- Feliks Mostowicz
Kazachstan – Ursynów.
Droga Feliksa Mostowicza do kraju przodków
18 września 2015 – 24 stycznia 2016
- Leszek Marek Krześniak
Tadeusz Kościuszko: Mereczowszczyzna – Solura
28 stycznia – 28 lutego 2016
- Wystawa zbiorowa artystów z Meksyku i Polski
MOSTY: Znad Wisły po Río Bravo
6–28 lutego 2016
- Grażyna Kostawska i Piotr Szatkowski
Czasy kościuszkowskie
2 marca – 3 kwietnia 2016
- **Muzeum Polskie w Rapperswilu**
7 kwietnia – 8 maja 2016

- Krzysztof Pawłowski
Pasja
9 kwietnia – 8 maja 2016
- Łukasz i Stanisław Hadyna
Orzeł Biały – znak wolności
12 maja – 5 czerwca
 - Gustaw Hadyna
Ojcom naszym
12 maja – 5 czerwca
 - Marta Staszczyk
Batiki
10–30 czerwca 2016
 - Janusz Trzebiatowski
Pastele
9 lipca – 14 września 2016
- **Żoliborz z rodzinnych albumów**
8 lipca – 18 września 2016
 - Magdalena Latosiewicz
Oczekiwanie
15 września – 15 października 2016
 - Jerzy Teper
- W BIELI I W CZERWIENI. Defensores Poloniae**
19 października 2016 – 9 stycznia 2017
 - Tadeusz Kurek
- Stolice Polski w rysunkach Tadeusza Kurka**
18 stycznia – 12 marca 2017
 - **Narodowa Sztuka Białoruska**
18 marca – 28 marca 2017
- **Sienkiewicza drogi do niepodległości**
7 czerwca – 2 lipca 2017

- **Plakaty marynistyczne**
7 – 23 lipca 2017
- **Konstanty Sopoćko – twórca socrealistyczny.**
W zbiorach Muzeum Niepodległości w Warszawie
7 lipca – 31 sierpnia 2017
 - Joanna Brześcińska-Roccio
Continuum... rysunki z ziemi włoskiej
29 lipca – 3 września 2017
 - Aneta Skarżyński
Brzoza w kulturze słowiańskiej
6 września – 28 września 2017
 - Krystian Kwaśny
drugi plan
6 września – 8 października 2017
 - Piotr Rafałko
100 portretów na 100-leci odzyskania Niepodległości
13 października – 12 listopada 2017
 - Artur Majka
Impresje warszawsko-lwowskie
18 listopada 2017 – 7 stycznia 2018
 - Zdzisław Malinowski
Mogiły Powstańców Styczniowych
12 stycznia – 4 marca 2018
 - Jan Tyszler
Fascynacje Jana Tyszlera
10 marca – 1 kwietnia 2018

SPIS TREŚCI

Tadeusz Skoczek — 5

Joanna Błońska — 9

Izabella Galicka — 13

Natalia Roszkowska — 19

Lista artystów biorących udział w wystawie — 19

Katalog obrazów / Biografie artystów — 20-59

Wystawy Galerii Brama Bielańska Cytadeli Warszawskiej — 60

Galeria Brama Bielańska Cytadeli Warszawskiej

ul. Czujna, 01-532 Warszawa
mail: galeria@muzemniepodleglosci.art.pl
tel. 790-822-055

Sokołowski Ośrodek Kultury

ul. Wolności 27, 08-300 Sokółów Podlaski
mail: sekretariat@sokolowskakultura.pl
tel. 25 787 30 32

Wydawnictwo Muzem Niepodległości

Nakład: 200 egz.



Unia Europejska
Europejski Fundusz
Rozwoju Regionalnego



Zwiększenie dostępności do kultury i zachowanie dziedzictwa narodowego poprzez poszerzenie oferty wystawienniczej oraz stworzenie Centralnego Magazynu Zbiorów Muzeum Niepodległości.

CEL PROJEKTU: ROZWÓJ OFERTY KULTURALNEJ WARSZAWY I WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO I WZROST JEJ DOSTĘPNOŚCI POPRZEC EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE POTENCJAŁU HISTORYCZNEGO BUDYNKU MUZEUM X PAWILONU CYTADELI WARSZAWSKIEJ

BENEFICJENT: MUZEUM NIEPODLEGŁOŚCI W WARSZAWIE

Mazowsze.
serce Polski

www.mapadotacji.gov.pl

Patronat honorowy

Adam Struzik

Marszałek Województwa Mazowieckiego

Antoni Pacyfik Dydycz

Biskup Senior Diecezji Drohiczyńskiej

Organizatorzy



Patronat medialny



Myśl Polska

STOLICA

Partnerzy



WILSONIAK

Muzeum Niepodległości jest jednostką organizacyjną Samorządu Województwa Mazowieckiego